

دشواری های خبرنگاری در افغانستان

مهدي مدير

را در حالت ابهام قرار می دهد و باعث می شود که خبرنگار همواره با ترس از دست دادن شغل زندگی کند و این می تواند مانع خلایق و کار حرفه ای خبرنگار شود.

نا امیدی به آینده و مهاجرت

در سال ۱۳۹۴ مهاجرت خبرنگاران به خارج از کشور یکی از مواردی بوده است که کار رسانه ای در افغانستان را با نگرانی جدی مواجه ساخته است. فیروز مظفری یکی از خبرنگاران کشور که می خواست با خانواده اش به اروپا مهاجرت کند در آب های ترکیه و یونان غرق شد و بنا تعدادی از اعضای فامیل اش جان داد. همچنان در ماه سنبله بنا به خبرنگار موسسه نی به تعداد ۲۳ خبرنگار بصورت دسته جمعی افغانستان را به مقصد کشورهای اروپایی ترک کردند. این خبرنگاران فیلمبرداران رسانه های تصویری بودند که در کابل فعالیت داشتند.

توانند یک خبرنگار را از کار برکنار کنند؛ بطور نمونه در همین سال ۱۳۹۴ سالحه سادات خبرنگار تلویزیون خصوصی «طلوع نیوز» بعد از چندین سال کار در این شبکه، بدون دلیل موجه از سوی مسئولین این شبکه از کار برکنار شد و حتی دلیل برکناری اش به خودش توضیح داده نشد. بسیاری از خبرنگاران دیگر نیز از سوی مدیران رسانه ها یا بر خورد غیر حرفه ای برکنار می شوند و ماهها معاش آنها برای شان پرداخت نمی گردد. بسیاری از خبرنگاران از بیکاری بهزبان رنج می برند و ماهها در یک رسانه مشغول کار هستند اما مدیران رسانه به دلایل مختلف از پرداخت معاش آنها شانه خالی می کنند. دادخواهی برای خبرنگاران نیز تاکنون راه بجای نبرده است. عده ای از خبرنگاران و فعالین مدنی، در حمایت از صالحه سادات اعتراض کردند و برای او دادخواهی نمودند؛ اما این دادخواهی ها راه بجای نبرد. نه تنها دادخواهی برای صالحه سادات بی نتیجه مانده است؛ بلکه دادخواهی های زیادی در رابطه به خشونت علیه خبرنگاران و قتل خبرنگاران، بدون پاسخ باقی مانده است و بسیاری از دوسه های خشونت علیه خبرنگاران هنوز بسته نشده است و با سرنوشت نامعلومی دچار هستند.

عدم ثبات و امنیت کاری آینده ای خبرنگار را کاهش دهد و کشور را ترک نکنند. رسانه ها بعنوان رکن چهارم یک نظام دموکراتیک نیازمند تقویت و حمایت است. حکومت افغانستان بعنوان یک حکومت دموکراتیک، موظف است که آزادی رسانه ها و زمینه را برای رشد و فعالیت آنها فراهم سازد و مصونیت شغلی و جانی خبرنگاران را تضمین کند. انتظار می رود در سال شاد خبرنگاری حکومت وحدت ملی برنامه های جدی برای برای حفظ جان خبرنگاران روی دست بگیرد و خشونت ها علیه خبرنگاران را کاهش دهد.

آگاهی دهی دقیق و شفاف درباره وضعیت کشور و مشکلات آن به شهروندان یکی از وظایف اصلی حکومت است و این زمینه را تنها رسانه ها می تواند فراهم کند. در صورتی که رسانه ها نتوانند به اطلاعات دقیق و شفاف دسترسی داشته باشند، شهروندان نیز از وضعیت کشور آگاه نخواهند شد. عدم آگاهی شهروندان از کارهای حکومت می تواند زمینه را برای فساد بیشتر در چوکات حکومت مهیا سازد؛ زیرا افکار عمومی بعنوان یک عامل فشار می تواند حکومت را وادار سازد که شفافیت را در عملکردش رعایت کند و از فساد دوری کند؛ در صورت غیاب این عامل، هیچ گزینه ای دیگری برای فشار بر حکومت وجود ندارد و ارابه ای فساد همچنان رو به جلو خواهد چرخید.

عدم مصونیت و ثبات شغلی یکی دیگر از مشکلات کار رسانه ای در افغانستان است. یک خبرنگار وقتی کار را در یک رسانه شروع می کند، هیچ تضمینی وجود ندارد که بتواند بصورت دائمی و با دراز مدت تلاش دارد تا از اطلاع رسانی شفاف و دقیق جلوگیری صورت گیرد. تهدیدهای امنیتی می تواند بر اطلاع رسانی دقیق از سوی خبرنگاران و رسانه ها تاثیر منفی بگذارد و در بسا موارد مانع اطلاع رسانی شود.

هنوز با چالش های جدی مواجه است. نبود امنیت و قمار زندگی خبرنگاری در افغانستان نوعی قمار زندگی است. متأسفانه در این بازی تا کنون بیشتر خبرنگاران بازنده بوده است. افزایش ضربات و ترس از خشونت علیه خبرنگاران از سوی طالبان بصورت فزاینده است. ۲۶ مورد از سوی دولت افغانستان، ۲۱ مورد از سوی افراد ناشناس و یک مورد هم از سوی نیروهای بین المللی مستقر در افغانستان. بر اساس گزارش نی در سال ۱۳۹۳ نیز آمار خشونت علیه خبرنگاران به ۱۱۶ مورد می رسید اما با این تفاوت که در سال پیش ۶ خبرنگار جان های شان را از دست داده بودند و امسال این آمار دو برابر شده است و ۱۲ خبرنگار جان باخته است. همچنان نی مدعی است که در سال ۱۳۹۴ خورشیدی، حملات هدفمند بر خبرنگاران و رسانه ها افزایش یافته است. حمله بر موتر حامل کارمندان تلویزیون خصوصی طلوع و تهدید شبکه های تلویزیونی طلوع و یک و حمله بر رسانه های ولایت قندوز از جمله ی حملات هدفمند بالای رسانه های افغانستان به شمار رفته است.

آزادی بیان و رسانه های یکی از دست آوردهای حکومت افغانستان در چهارده سال گذشته به شمار می رود اما متأسفانه کار رسانه ای و اطلاع رسانی در افغانستان مردم ندارند، نمی هراسند. مردم افغانستان در چهل سال گذشته وضعیت های بسیار بد و خطرناکی را تجربه کرده اند. اما یک قدم از خواسته های خود عقب ننشستند و برای دسترسی به استقلال و به وجود آوردن یک نظام سیاسی فراگیر و مشارکت پذیر تا پای جان ایستادند. امروز هم مشکلات اقتصادی نمی تواند مردم را در برابر دشمنان به زانو درآورد؛ مشکل امروز مردم امنیت و فقر نیست، دیوارهای ضخیم و بلند بی اعتمادی است که میان شهروندان و مقامات دولتی کشیده شده است. این دیوار هرگونه ارتباط سالم میان شهروندان و دستگاه حکومتی را ناممکن ساخته است.

مردم امروز به اراده حکومت در مبارزه قاطع بادشمنان شک و تردید دارند. مردم مقامات حکومتی را در غارت اموال عمومی، غصب زمین و فسادهای کلان دخیل می دانند. قوانین کشور نه توسط مردم، بلکه توسط حکومت، نهادهای عدلی و قضایی و پارلمان نقض می شوند. ناکارایی حکومت بیشتر از همین منابع به وجود می آید. اگر دولت با قاطعیت در خدمت مردم، در کنار مردم و همراه با مردم حرکت کند، بدون شک هیچ گروه و کشوری نمی تواند در برابر اراده آهین مردم ما تاب بیورد. بنابراین ما همیشه از مشکل درونی رنج می بریم. مشکلی که به رابطه میان دولت و مردم آسیب می زند.

روز بیستم ماه مارچ ۲۰۱۶ شهروندان بزرگترین کشور محاط به خشکه جهان در انتخابات پارلمانی زودرس پای صندوق های رای رفته و مشق دموکراسی و مردم سالاری می کنند. جمهوری قزاقستان از جمله کشورهای مهم منطقه ما در بخش های اقتصادی و سیاسی تلقی می گردد و کشوری در حال رشد سریع اقتصادی در جهان می باشد.

پارلمان و مجالس مشوره دهی و تنظیم امور کشور از دوره های دور در این سرزمین جز اصول اساسی زندگی جمعی شان بوده و همگام به مدرن شدن شیوه حکومتداری و بعدا با اندکی تغییرات در قانون اساسی سال ۱۹۷۸ ای چند سال بعد از استقلال (۱۹۹۶) بشکل یک اتاق ادامه یافت. در این مجلس نمایندگان مردم بمنظور نظارت از اعمال حکومت در جمهوری سوسیالیستی قزاقستان و تصویب قوانین محلی و سهم گیری در قانون گذاری عمومی حضور داشتند. در جریان وجود شورای عالی برای سبزه بار انتخابات صورت گرفت و مردم در این مدت همواره از حق رای و داشتن نمایندگی در مجلس برخوردار بود. اما تمام این موارد براساس اصول حزب کمونیست صورت می گرفت که میتوان گفت پارلمان اکثراً در اختیار حزب کمونیست قرار داشت. تا اینکه در سال ۱۹۹۶ برای اولین بار پارلمان جمهوری قزاقستان براساس قانون اساسی یک کشور مستقل و دارای دو اتاق (مجلس نمایندگان و سنا) توسط آزادی مستقیم و سری شهروندان قزاقستان ایجاد گردید. در این انتخابات از مجموع نامزندان تنها دو تن از هر ۲۰ حوزه انتخاباتی میتوانستند توسط رای شهروندان به مجلس سنا راه پیدا کرده و هفت تن دیگر براساس تصمیم رئیس جمهور انتصاب گردید. بعد از اینکه پایتخت جمهوری قزاقستان از شهر آلماتی به شهر آق ملا یا استانه امروزی انتقال یافت بتاريخ ۱۱ فبروری ۱۹۹۸ برای دو کرسی این شهر انتخابات صورت گرفت و دو سناتور جدید وارد سنا شد. در این انتخابات اکثر سناتوران انتخاب شده کسانی که دارای پس زمینه کاری حزبی، فعالین اجتماعی و نهادهای آکادمیک بودند. بیشترین اعضای سنا را افراد دارای سن نسبتاً جوان تشکیل میداد که تنها چهار زن و مرد دارای سن بیشتر از ۶۰ سال بودند. در این جمع ۱۰ تن حقوق دان، ۱۰ تن اقتصاددان، ۹ تن انجنیر، ۸ تن متخصص بخش زراعت و دامداری و متباقی فعالین سیاسی و اجتماعی بودند. با

انتخابات پارلمانی در جمهوری قزاقستان

شهروندان بزرگترین کشور محاط به خشکه جهان مشق دموکراسی می کنند

بِسْمِ اللّٰهِ تَابَانِ

داشجو مطبق ماستری دانشگاه ملی قزاقستان- الفارابی

مجلس بدست آورد. مجلس نمایندگان که در جمهوری قزاقستان تنها به آن مجلس می گویند عالی ترین مرجع قانون گذاری بوده که اعضای آن براساس رای شهروندان به نامزدان احزاب سیاسی انتخاب و رئیس مجلس را رئیس جمهور از میان اعضا آن نامزد نموده و اعضا میتوانند آرد یا تا تأیید نمایند.

براساس قانون اساسی جمهوری قزاقستان کمیسیون مرکزی انتخابات جمهوری قزاقستان در ۲۱ جنوری ۲۰۱۶ شیوه برگزاری و تقویم انتخاباتی مجلس را اعلام نموده و از احزاب سیاسی خواست تا مطابق قانون نامزندان خود را که حداقل سن ۲۵ سال و تابعیت جمهوری قزاقستان و متباقی شرایط پیش بینی شده در قانون را داشته باشد طی یک لیست برای بررسی واجد شرایط بودن شان از ۸ تا ۱۹ فبروری معرفی نماید. در همین حال از نامزدان مستقل نیز خواست تا با توجه به احکام قانون اساسی برای ثبت نام در انتخابات به این کمیسیون در وقت معینه مراجعه نمایند.

اگر چند در ویسیایت کمیسیون مرکزی انتخابات جمهوری قزاقستان اعلام نشده که امروز چند نامزد از چند حزب سیاسی یا مستقل در انتخابات شرکت خواهند نمود اما برنامه های رقابتی در شهرهای مهم مثل آلماتی بیشتر از حزب مردم قزاقستان- حزب نوورطن به رهبری اقای نظربایف و حزب دموکراتیک قزاقستان- آق ژول به چشم می خورد. پیش بینی ها حاکی از آن است که حزب حکتم نورووطن کافی السبق بیشترین کرسی مجلس را از آن خود خواهند نمود. بدست آوردن برای بیشتر این حزب به معنی عدم شفافیت در انتخابات نه بلکه بیانگر حمایت قاطع مردم از این حزب می باشد و توقع می رود دو سوم افراد واجد شرایط رای دهی (۸ میلیون) در این انتخابات اشترک نمایند.

توقع می رود با روی کار آمدن پارلمان و تشکیل حکومت جدید رابطه جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری قزاقستان هم در سطوح دولت ها و هم میان شهروندان بیشتر از پیش مستحکم تر گردد. جا دارد از همکاری صادقانه و انسان دوستانه جمهوری قزاقستان به ملت و دولت افغانستان به ویژه بورسیه های تحصیلی برای جوانان افغان تشکر کنیم.

توجه به تخصص ستانوران و فرصت زامنی حیاتی برای جمهوری تازه استقلال یافته قزاقستان کرسی های مجلس سنا به افراد نسبتاً خوب واگذار شده است. طوریکه سابقه پارلمان در قزاقستان جمهوری قزاقستان آمده ۱۱ تن این سناتوران دارای تحصیلات عالی مطبق دوکتورا، متباقی حداقل لیسانس یا تجربه طولانی فعالیت حزبی و سیاسی یا هم فائوگذار. در دوره های قبلی مجلس در زمان اتحاد جماهیر شوروی سابق بودند. در روز ۳۰ جنوری ۱۹۹۶ در اولین روز کاری حوزه سنا براساس قانون اساسی و معرفی رئیس جمهور نظربایوف آقای بیگ ایلدی عمربیک BAIGELDY Omirbek توسط اکثریت آرا اعضای سنا به ریاست اولین مجلس سنا این کشور انتخاب شد. بعد از تعدیلات در قانون اساسی در سال ۱۹۹۷ پنج حوزه انتخاباتی از ۲۱ حوزه انتخاباتی حذف و تنها در ۱۴ ولایت و دو شهر (آلماتی و استانه) در مجموع ۱۶ حوزه انتخاباتی، مردم برای انتخاب نمایندگان شان هم در سنا و هم در مجلس نمایندگان حق استعمال رای شانرا داشتند. که تاکنون نیز چنین است.

انتخابات سراسری برای انتخاب ۶۷ عضو مجلس نمایندگان برای اولین بار بعد از استقلال بتاريخ ۹ دسامبر ۱۹۹۵ برگزار گردید. که در نتیجه آن ۵۸ مرد و ۹ زن وارد مجلس نمایندگان گردید. تمام اعضا جدید مجلس دارای تحصیلات عالی بوده که در آن جمع ۷ تن دارای تحصیلات عالی فوق دکترا، ۱۰ تن آنان دارای سند کاندیدا دکترا بودند. ۱۹ تن کسانتی موفق به راه یافتن در مجلس شدند که قبلاً در شوراهای ولایتی نماینده بودند. دو تن از بخش های تنفیذ قانون، یکن از افسران ارتش، یک تن حقوق دان، دو تن انجنیر، دو تن اقتصاددان، یک تن از کارمندان متقاعد نظام سابق و متباقی کسانتی بودند که یا قبلاً در دفتر رئیس جمهوری، وزارتخانه ها یا ادارات اجتماعی دیگر سابقه کاری داشتند. در اولین دور انتخابات داخلی مجلس آقای اوسیانوف مراد توردیبیکوچ OSpanov Marat Turdybekovich که مورد تأیید رئیس جمهور نظربایف نیز بود توانست در دور اول رای لازم را برای کرسی ریاست

مؤسسه ی «نی» حمایت کننده رسانه های آزاد افغانستان در گزارش سالانه ی خود که همزمان با ۲۷ حوت روز خبرنگار در افغانستان منتشر شد. سال ۱۳۹۴ را خویشتن ترین سال برای رسانه های افغانستان خوانده است. در گزارش این مؤسسه آمده است که در سال ۱۳۹۴، در مجموع ۱۱۶ مورد خشونت علیه خبرنگاران به ثبت رسیده است. در این گزارش آمده است در این سال، ۱۲ خبرنگار و کارمند رسانه ای به شهادت رسیده اند، ۲۳ خبرنگار دیگر زخمی شده است، ۲ خبرنگار در جریان همین سال از سوی طالبان بهرگان گرفته شده و یک تن دیگر موقتا از سوی حکومت بازداشت شده است. ۱۵ خبرنگار نیز لت و کوب شده و یا با سوء قصد مواجه شده اند. ۶۳ خبرنگار دیگر در سال ۱۳۹۴ خورشیدی اهانت و تهدید شده اند.

بنا به گزارش این نهاد در سال ۱۳۹۴ خورشیدی، بیشترین خشونت ها علیه خبرنگاران به شمول قتل و زخمی ساختن آنها، از سوی گروه طالبان اعمال شده است. ۶۴ مورد از خشونت های اعمال شده علیه خبرنگاران از سوی طالبان صورت گرفته است، ۲۶ مورد از سوی دولت افغانستان، ۲۱ مورد از سوی افراد ناشناس و یک مورد هم از سوی نیروهای بین المللی مستقر در افغانستان. بر اساس گزارش نی در سال ۱۳۹۳ نیز آمار خشونت علیه خبرنگاران به ۱۱۶ مورد می رسید اما با این تفاوت که در سال پیش ۶ خبرنگار جان های شان را از دست داده بودند و امسال این آمار دو برابر شده است و ۱۲ خبرنگار جان باخته است. همچنان نی مدعی است که در سال ۱۳۹۴ خورشیدی، حملات هدفمند بر خبرنگاران و رسانه ها افزایش یافته است. حمله بر موتر حامل کارمندان تلویزیون خصوصی طلوع و تهدید شبکه های تلویزیونی طلوع و یک و حمله بر رسانه های ولایت قندوز از جمله ی حملات هدفمند بالای رسانه های افغانستان به شمار رفته است.

آزادی بیان و رسانه های یکی از دست آوردهای حکومت افغانستان در چهارده سال گذشته به شمار می رود اما متأسفانه کار رسانه ای و اطلاع رسانی در افغانستان مردم ندارند، نمی هراسند. مردم افغانستان در چهل سال گذشته وضعیت های بسیار بد و خطرناکی را تجربه کرده اند. اما یک قدم از خواسته های خود عقب ننشستند و برای دسترسی به استقلال و به وجود آوردن یک نظام سیاسی فراگیر و مشارکت پذیر تا پای جان ایستادند. امروز هم مشکلات اقتصادی نمی تواند مردم را در برابر دشمنان به زانو درآورد؛ مشکل امروز مردم امنیت و فقر نیست، دیوارهای ضخیم و بلند بی اعتمادی است که میان شهروندان و مقامات دولتی کشیده شده است. این دیوار هرگونه ارتباط سالم میان شهروندان و دستگاه حکومتی را ناممکن ساخته است.

مردم امروز به اراده حکومت در مبارزه قاطع بادشمنان شک و تردید دارند. مردم مقامات حکومتی را در غارت اموال عمومی، غصب زمین و فسادهای کلان دخیل می دانند. قوانین کشور نه توسط مردم، بلکه توسط حکومت، نهادهای عدلی و قضایی و پارلمان نقض می شوند. ناکارایی حکومت بیشتر از همین منابع به وجود می آید. اگر دولت با قاطعیت در خدمت مردم، در کنار مردم و همراه با مردم حرکت کند، بدون شک هیچ گروه و کشوری نمی تواند در برابر اراده آهین مردم ما تاب بیورد. بنابراین ما همیشه از مشکل درونی رنج می بریم. مشکلی که به رابطه میان دولت و مردم آسیب می زند.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر و ویرایش مطالب دست باز دارد.

مقالات وارده بازگردانده نمی شود.

مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

© صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سرمدیر: حفیظ الله زکی
کارکنان: خالق علی زاده

دربازین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۲۷ - ۱۳۲

The Daily Afghanistan

Outlook
AFGHANISTAN